

Kis plasztikai szakosztály.

Tervezte: Egressy Dániel.

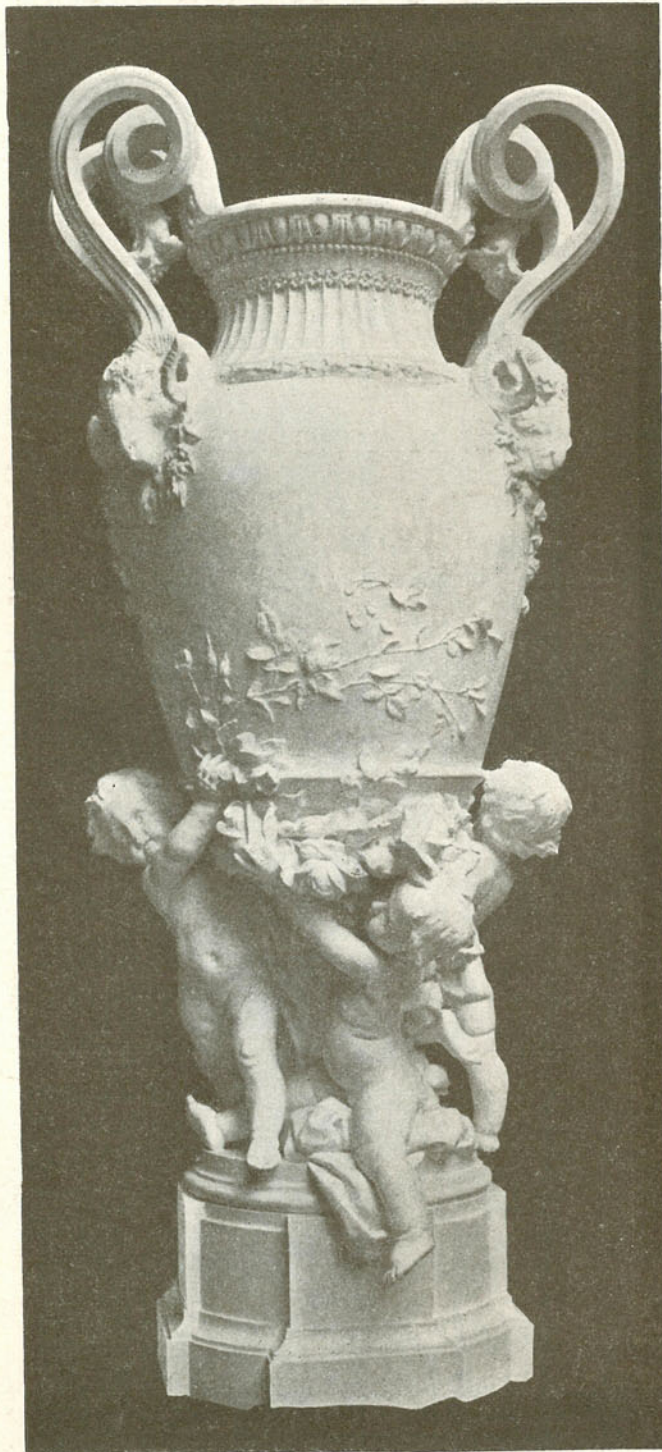
A BRÜSSZELI MŰVÉSZETI KONGRESSZUS.

A művészi érzés fejlesztésével, annak általánosításával és a nagy tömegeknek művészi nevelésével; művészeti termékeknek megvédésével és művészi iskolák reformjával; házaknak, utcáknak, városoknak, sőt egész vidékeknek művészi díszítésével foglalkozott az a kongresszus, a mely Brüsszelben, szeptember hó 24-től 28-ig ülésezett. Nyilvánvaló, hogy a kongresszus működése közérdekű és időpontjának megválasztása időszerű. A kongresszus működése közérdekű, mert foglalkozik mindazokkal az állapotokkal, a melyek korunk művészi színvonalának fejlődését részben előmozdítják, részben akadályozzák; foglalkozik a művészi érzés ébresztésével az iskolában — főleg azonban az iskolán kívül; törvénykönyvvel kezében védi a művészeti alkotásokat és ugyanazzal letiltja a tolokodó reklámot; szabályoz, szépít

Kis plasztikai szakosztály.

Tervezte és mintázta: Újváry Jenő.

Diszító szobrászati szakosztály.

Chéret után mintázta: Grósz Aladár.

utcákat, városokat; kikeresi és megvizsgálja a művészi létesítményekhez legmértöbb anyagot és kikel a hazugság ellen a művészetben. Mind oly dolgok, a melyek minden kulturállamot a legközelebről érdekelnek. A kongresszus időpontja is jól volt megválasztva. Most kezdi belátni Európa, hogy a művészi produkciót forszírozta. Emitt kezdenek a képek, szobrok stb. megmaradni és alkotóik, a kik az ipar nemesítésére vetnék magukat, nem találják a közönségben támogatókra, mert az nem érti meg törekvésüket. Amott az emberek természetének, erkölcsének oly nagymértékű eldurvulása állott be, a mely fitymálva tekint az anyagnak, a formáknak a nemesítésére, míg ismét másutt a túlfinomodott idegek számára nincs elég extravagans, nyakatekert stílus, a mely azokat csak pár hónapra is kielégítené. Világos, hogy ezeken a heterogén állapotokon, az ízlésnek hol eldurvulásán, hol túlfinomodásán, csak a jól átgondolt, vállvetett együttműködés és szisztematice alkalmazott orvosság segíthet. Azért is jöttek össze, a legelső hívogató szóra, oly öröme és oly nagy számban Európa minden sarkából

a hivatott művészek és szakemberek, hogy a diagnózist megállapítsák és az alkalmazandó módszerek fölött tanácskozzanak. Minden finomabban érző és művészi lélek köszönettel fog igyekezetüknek adózni.

A brüsszeli kongresszus a megvitatandó anyaghalmozatot három nagy csoportra osztotta. Az első csoport a művészi ügyekkel törvénykezési, a második szociális, a harmadik pedig technikai szempontokból foglalkozott. Mind-egyik csoport először a saját grémiumában vitatta, meg a fölmerült kérdéseket, majd véleményét a plénum elé hozta, a mely azt elfogadta, elvetette, vagy további tanulmányozás tárgyává tenni határozta.

Törvénykezési szempontból öt művészi kérdés került dülőre. Művészi közügyekben, mint:

1. műemlékek (ingók vagy ingatlanok) megvédésében, vagy
2. azok elcsúfításának megjavításában;
3. városokban, esztetikai érzéket sértő létesítmények (főleg házak) kivételének betiltásában;
4. címtáblák és reklámok kifüggesztésében és
5. izléstelen plakátok alkalmazásában, közbe lépjen-e vagy nem és ha igen, miként, az államhatalom?

Diszító szobrászati szakosztály.

Tervezte és mintázta: Szamovolszky Ö.

Határozat: az állam igenis lépjen közbe és érvényesítse mindenkor a jó ízlés érdekében hatalmát; a közbelépés mikéntjének előírására azonban a kongresszus nem érezte magát hivatottnak.

Szociális szempontból 8 művészi kérdést vitattak meg.

1. Mily eszközökkel támogattassék a művészet szociális szempontból? Határozat: Létesíttessék minden országban egy központi hivatal, a mely a nyilvános

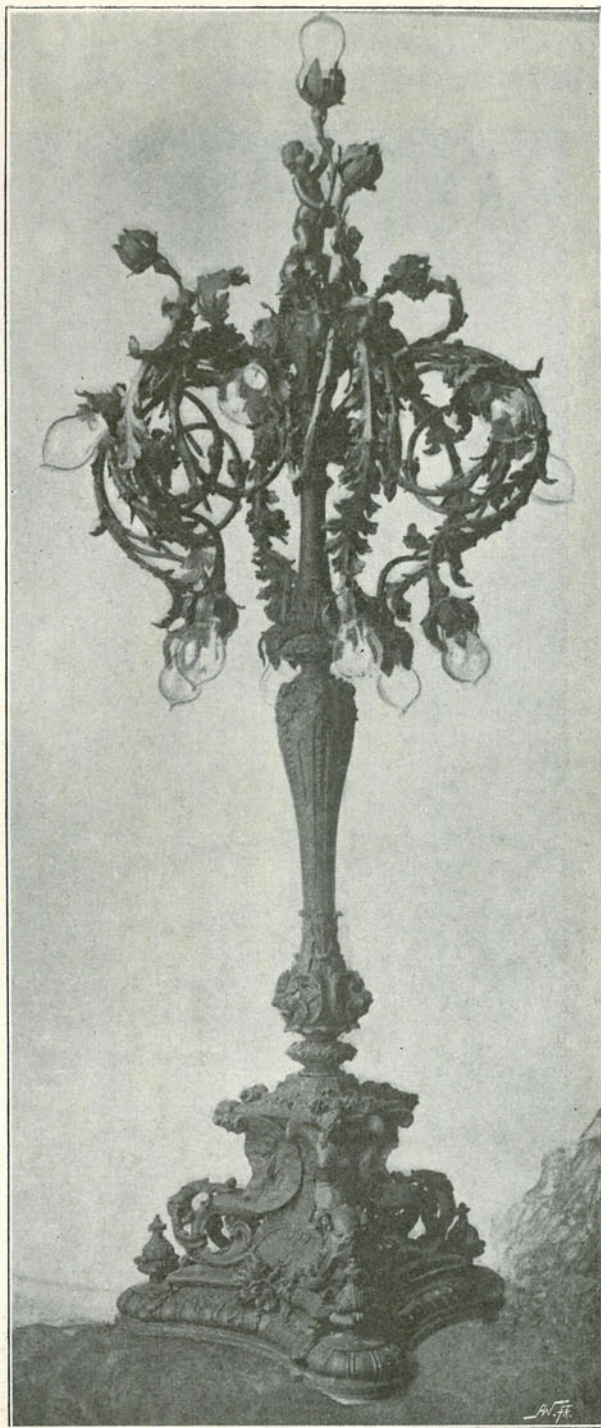

Kis plasztikai szakosztály.

Tervezte: Weisz Gyula.

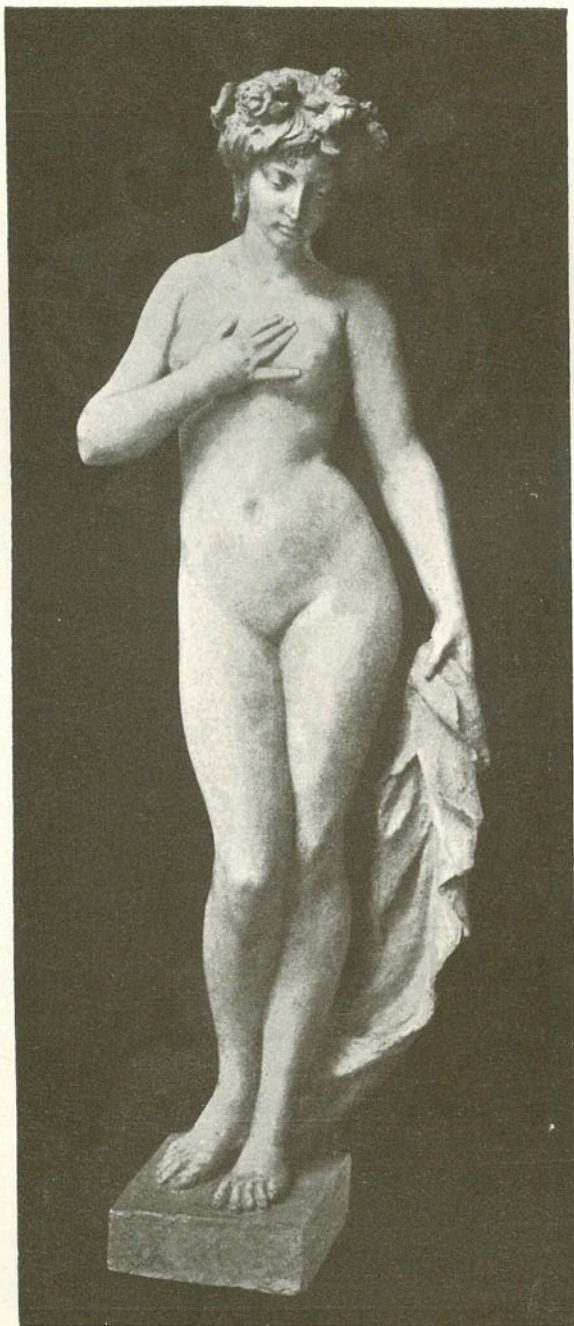
épületek tervei fölött dönt; számon tartja az állam, a testületek, a magánosok által a kivitelre szükségesnek jelzett művészi létesítményeket, ha kell, megállapítja ezeknek tárgyát, formáját és motívumokat nevez meg és szolgáltat a művészeknek 2. Milyen szerepe legyen a művészetnek és az esztetikának a tanításban és a nevelésben? Határozat: A szépnek megértése nagy szerepet játszóan az erkölcsök nemesítésében, rendszeresen taníttassék az iskolákban a rajzolás, az ének és a művészet-történet; ez utóbbi kirándulásokkal és látogatásokkal, magyarázatokkal, a műemlékek helyszínén; az iskolák pedig cseréljék ki egymás között a birtokukban lévő, idevágó rajzolt dokumentumokat. A közhatalom csak olyan tárgyakat adjon a közönség kezébe, a melyeknek művészi formája vagyon és vegye magát körül a közhatóság *kompetens művészi ízlésű egyénekkel*; csak ezektől fogadjon el tanácsot, ha művészi létesítmények konzerválása vagy új művészi alkotások létesítése forog szóban. Segítse elő az állam a nagyobb vidéki központokban múzeumok alapítását és művészi vagy iparművészi társulatok létrejöttét. Neveltesék a hallás is jól megválasztott zenedaraboknak ingyenes és minél gyakoribb előadásával. 3. Hogyan szerveztesse a múzeumok? Határozat: Ne legyenek a múzeumok unalmas raktárak; csoportosíttassanak bennük a művészi

Magyar Iparművészet.

Kis plasztikai szakosztály. Tervezte és mintázta: Szódy Szilárd.

alkotások a hozzájuk *illő keretben*; csak az egészen kiváló tárgyak helyeztesenek előtérbe, a többi pedig úgy csoportosíttassék, hogy azok e kiváló alkotások és a különböző korok legszebb létesítményei közötti összefüggésnek és átmeneteknek megértését segítsék elő. Minél nagyobb tér biztosíttassék a múzeumokban

Kis plasztikai szakosztály.

Loránfi tanár eredetije után mintázta: Egressy Dániel.

az iparművészeti termékeknek.

4. Célhoz vezető-e a pályázati eljárás a művészeti alkotásoknál? Határozat: igen, ha a *pályázat jól van szervezve*.

5. Művészi tekintetben jók-e a divatos nagyobb külföldi ösztöndíj-pályázatok (az úgynevezett „concours de Rome“-ok)?

Határozat: Principialiter jók, applikációjuk azonban legtöbbször helytelen (itt a kongresszus a hibák hosszú sorának miként való javítását javasolja.)

6. Szociális szempontból helyes-e a művészi termékek díjazása? Felelet: igen. 7. Kell-e határt szabni a rikító, a túlságosan nagy, vagy az erkölcsöt sértő plakátok kifüggesztésének? Felelet: igen; sőt semmiféle művészi alkotásra, legyen az ház, szobor, talapzat vagy efféle, sem volna szabad plakátokat ragasztani. Minden plakát pedig fizessen bélyegdíjat *nagysága arányában*.

Teknikai szempontból 4 kérdés került szőnyegre.

1. A létező művészeti akadémiák nem szorultak-e reformra? Határozat: igen; azok *decentralizáltassanak és szabadabb szellemben* szerveztesenek. (Itt a kongresszus előírja, hogy milyennek kívánja ezt a szellemet.) 2. Szükséges, hogy minden mesterség számára, a mely művészi irányban is fejlődhetik, *műhelyvel kapcsolatos* iskolák létesíttessenek.

nek, a melyekben a fiatalok elméleti és gyakorlati oktatásban részesülnek; a tanítás azonban olyan legyen, hogy a kikerült tanuló a művészetnek minden ágában *bizonyos általános nívót érjen* el és ne legyen csak speciálista pl. a festészetben, szobrászatban, arkitekturában stb. 3. Régi városok utcáinak szabályozása, új városnegyedek alkotása a technikai szempontok mellett a *művészi követelményeket is kielégítse* (fölsorolja az előadó, hogy melyek azok). 4. Kísérleti állomások állításának föl az építő anyagok számára minden, éghajlatilag egymástól lényegesebben különböző vidéken.

A kongresszus nem elégedett meg a zöld asztal melletti tárgyalásokkal. Kirándulásokat tett az elmúlt korszakok ingó és ingatlan műemlékeinek tanulmányozására (Gand, Bruges, Liége stb.), mely kirándulások a helyszínen magyarázatokkal, előadásokkal fűszerezettek. Hasonlóképp kirándulásokat tett a brüsszeli új városnegyedek építkezéseinek megtekintésére és annak tanulmányozására, hogy e városnegyedekben az utcák iránya, szélessége, a házak elhelyezése, magassága, körvonala stb. milyen művészeti törvények alapján állapított meg. Szóval derekas munkát végzett és nagy érdeklődéssel várjuk a munkálatairól kiadott részletes jelentést, valamint érdeklődéssel nézünk folytatásának elébe, a mely két év múlva Párisban, a kiállítás közepette fogja fölvenni az elejtett fonalat.

Fametszészeti szakosztály.

Rembrandt után metszette: Kastenmaier György.

Fittler Kamill.